

MIRON RADU PARASCHIVESCU: CRONICA UNEI IUBIRI ANUNȚATE. MISTERIOSUL CAIET *VERA**

În arhiva personală a lui Miron Radu Paraschivescu se află un caiet cu arc, cu o aparență banală și având pe coperta albastră un singur nume: Vera. Caietul nu este scris complet, redactarea se face fie cu cerneală albastră, fie în creion (cu adăugiri și ștersături ce demonstrează re-lecturi ulterioare din partea lui MRP) și introduce în scenă un personaj feminin, la început misterios, pentru care poetul simte o arzătoare pasiune interzisă: poeta Vera Lungu, ea însăși implicată într-o relație cu sculptorul Gheorghe Apostu. Transcrierea nu face decât să adapteze scrierea la normele actuale.

(Partida dublă)

30 august 1964

11 dimineata (adăugat cu cerneală)

1) Scrisoarea trimeasă: „Nuit porte conseil” adică „noaptea dă sfatul (cel bun)” – După ce am început-o cu tine, am avut tot timpul să-i aștept și să-i rumeg sfatul pe care mi l-a dat în călătoria de patru ore ce-a urmat despărțirii noastre. Mai întâi, concluzia – extrem de simplă, de categorică și de clară: după ce o săptămână ai fost logodnica mea – căci asta ai fost – cum ai sosit la București, ai compromis nunta ce avea să urmeze culcându-te cu sculptorul acela. Ești (de unde voi mai fi putând să și zâmbesc și să mai fac haz de necaz?) o... apostată a poeziei pe care-ai trădat-o cu sculptura.

Dar liberalistul din mine (sau revoluționarul?) spune că n-ai trădat nimic atâta vreme cât n-ai angajat nimic. Dar nu angajaseși nimic, într-adevăr? Drumul nostru la gară și sărutul pe care ți-l dădusem la despărțire, pe frunte, fiindcă aveam cea mai mare încredere în ea, nu însemnase un angajament? Moral, poate că da – material – nu. Și cum sunt și materialist, trebuie să conchid din nou că n-ai făcut nimic rău. Mai ales că, ulterior, nu mi-ai ascuns nimic. Deși să-ți spun până la capăt tot ce-mi spune demonul meu bun, cel care m-a prevenit că n-ai să vii la Ploiești, și care astă noapte a fost din nou cu mine și în mine cu forțe sporite în luciditate – mi se pare că n-ai venit la întâlnire ca să eviți să-mi spui marea noutate. Regia spusului a fost într-adevăr delicioasă – „știi că am fost palmuită... etc.”. totul cu mare stil de senzație, urmărind amuțirea, solicitând compătimirea și chiar indignarea mea împotriva „brutei” care-a îndrăznit să palmuiască palizii, frumoșii și dulcii tăi obrăjori. Dar bunul meu demon mi-a atras atenția că, din experiența lui

---

* Prezentare și text îngrijit de Petruța Stan.

proprie, el știe că nu e bătută decât o femeie care-a fost posedată. Că el (demonul bun) nu mă îndeamnă niciodată – de cel puțin 30 de ani de când lucrează ca atașat al conștiinței mele – să ridic mâna împotriva unei femei pe care n-o iubesc și pe care-o știu că nu s-a simțit niciodată posedată sub mine. Dar... passons outre!, cum zice tot franțuzul, adică: să trecem și peste asta! (Țin să-ți spun, ă propos, că-mi vei datora de-acuma înainte și niște ore de franțuzește.)

Și trecerăm (el și cu mine) cam cu sughițuri. Acuma, gata hazul de necaz!

Trecem la capitolul serios.

Știi tot așa de bine ca și mine de ce n-am dormit cu tine, nu la tine (Fiindcă, dacă ai jucat-o, recurgând la practica ta teatrală, ai jucat excelent toată dupămasa (sic!) și seara, dându-mi tot timpul sentimentul, atât de copleșitor pt. un bărbat, că depinde numai de el să vrea să te aibe, sau nu; iar dacă n-ai jucat-o, ci a fost adevărat totul, atunci slavă feminității din tine!) Fiindcă, atâta vreme cât demonul meu bun și mâna mea nu vor cu nici un preț să scrie nici „iubitul tău”, nici „amantul tău”, ci doar sculptorul acela e deținătorul unei chei, el e investit moral de stăpân și paznic cu toate drepturile, al virginității tale care nu-i e închinată decât lui.

Te-ai jucat și iată că jocul își desvelește caracterul grav și, poate, decisiv în viața ta: nu se dă cheia decât cuiva care, după prima încercare, a făcut dovada că o și merita. Scumpa mea, nu puteai să te joci mai perfect primejdios. Nu numai cu mine care sunt bolnav de orgoliu, și cu tine, bineînțele!, dar cu orice bărbat care pretinde cât de cât că e așa ceva. Nicio virilitate din lume nu va accepta asemenea competiție. Ți-am vorbit, în săptămâna neuitată a logodnei noastre, despre scopiți. Te iubesc cât n-ai de unde să știi (și asta nu e bine pt. tine că n-ai ajuns până acuma s-o știi!), dar câtă vreme cheia e la sculptorul acela în loc să fie la mine, dată pe viață cu ochii închiși și până atunci nu-mi rămâne decât să intru peste voi pe geam (ai vrea?), mai înainte de orice voi prefera să intru-n secta scopiților decât să mă gândesc măcar să mă culc cu tine. Știi bine cât am dorit-o astă-noapte, dar nici vorbă nu putea fi de un act pe care (te rog, îngăduie-mi această mistică!) la înălțimea amorului meu pentru tine îl socotesc sfânt ca împărtășania, botezul, nunta și moartea.

Așadar, nimic din dragostea mea pentru tine nu s-a stricat, dar nimic din ea nu va evolua decât în limitele unei depline tovărășii frățești (dacă termenii se adună și nu se resping) până-n ziua când îmi vei anunța printr-o scrisoare f. literară (și nu la nume V.M., ci aici, la mine, la Văleni, sub textul literar pe care atât de frumos știi să-l compui) că ai reluat cheia care de fapt era a mea și care mă așteaptă să mi-o dai.

Și atunci vom vorbi despre capitolul decisiv care, înțelegi, cred, prea bine, că nu se tratează în două zile: acela al rolului tău de sultană validă. Și pentru ca totul să fie cât se poate de limpede, te rog să-mi acorzi asistența ta efectivă la nașterea pe care-o aștept, și-n singurul fel în care fătul va putea avea două mame: în aceste patru luni – septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie – să fii nevasta mea paralelă, pentru ca numai astfel, prin crearea și păstrarea acestui secret, să garantezi și să aperi sarcina pe care cealaltă nevestă o poartă. S-ar putea ca sacrificiul ăsta al tăcerii și al umbrei pe care nu ți-l cer, ci ți-l impun, să trebuiască prelungit și după naștere, cum va pretinde probabil medicul.

Scumpa, scumpa mea Vera, nu sunt, Doamne ferește-mă! cinic, dar când ne luăm pâinea și fructele stând la rând, cred că amorul complet poate merita cel puțin atâta efort. Și pe urmă (uite dovada că nu sunt cinic: nu-ți replic simplist: „Parcă eu fac altceva acum decât să stau la rând, pus de tine, care-ai trecut ilegal pe acel sculptor peste rândul meu?”), un copil al meu, la a cărui naștere vei avea o participare – fie chiar și-n gelozie – atât de vie și susținută, nu se poate să nu-l socotești nițel și al tău, dacă nu pentru altceva, măcar pentru investiția de pasiune mută și stăpânită pe care-o vei face în ultimele luni când el prinde trup și suflet.

Bineînțeles (mai trebuie s-o spun?), eu îmi cunosc îndatoririle și răspunderile față de tine. Dar oricâte „ieforturi” – vorba ăluia – voi face, n-au să înlăture perspectiva, amenințarea, riscul (cum să zic mai bine?) ca tu să-l regreți pe urmă, pe sculptorul căruia-i vei fi luat cheia ca să mi-o dai mie. (Deși, sincer să fiu, n-am nevoie de ea. Pot intra oricând cu scara pe geam – și dacă ieri am ezitat să mă uit din delicateță firească și obligatorie, mâine aș face-o poate ca să nu-ți creez ție o situație delicată vizavi de vecini.) Și aici e gravitatea jocului pe care tu l-ai complicat cred inutil, trecându-mi-l peste rând pe tovarășul ăsta sculptor (vezi „Hanny” de mine). Dar tu ai vrut-o așa și altfel nu se poate.

Fiindcă (și te rog acuma să mă urmărești cu toată seriozitatea și, dacă se poate, detașarea aș zice științifică de care ești capabilă!) orice vei mai face tu de acum înainte, începe să capete caracter de destin. Cine mă cunoaște cu adevărat știe că eu nu mă joc nici cu mine, nici cu ai mei. Nu din ușurătate înfund uneori balamucul, nici din beție, nici din sifilis, ci din prea multă seriozitate și simț al răspunderii. Gândește-te bine, așadar: vrei să pleci în rachetă cu mine sau preferi doar să-ți trimiți o machetă sculptată? Nu va fi ușor, nici nu știu și nici nu pot să-ți garantez că planeta pe care vom ateriza va fi așa cum ți-ai dorit-o sau ți-ai visat-o tu. Dar știu sigur că talentul tău își va cuceri dimensiunea care-i lipsește încă (și e bine, și e firesc, și e sănătos că-i lipsește încă, fiindcă – să fiu total sincer – singurul lucru care-mi dă nițel de gândit la Hagi, de pildă, e precocitatea unora din perfecțiunile lui poetice și – fie că vei fi fericită sau nu în dragostea (aș spune mai bine: căsnicia că și haremul e căsnicie și încă una deloc de lepădat: vezi Patrice Lumumba și cele două neveste care-l plângeau când a fost omorât!) cu mine sigur e că, și-ntr-un caz, și-ntr-altul, tu vei atinge trepte pe care Emily Dickinson în Statele Unite, Olga Caba, sau Margareta Sterian, sau Magda Isanos la noi, le-au atins în lirica lor, la timpul lor. Ceea ce-ți garantez, adică, e imortalitatea inevitabilă și de la sine înțeleasă, dacă te decizi să pleci cu mine pe nava mea cosmică.

Altfel, nu-ți garantez nimic, nici măcar o pereche de palme academice (neînțelese). Te rog, iubito, fii cuminte și ascultă-mă bine: organizarea biografiei cotidiene, ceas de ceas și minut de minut. E condiția materialist-dialectică a unei opere de artă durabile. Până acum, când te-ai întâlnit cu mine, ai avut tot Timpul să te joci și să zburzi, deși eu înclin să pun mai mult pe seama unei experiențe de viață în condițiile revoluției noastre, toate inechitățile pe care frageda ta biografie a fost silită să le suporte fără să se frângă; dar acuma luntrea ta s-a avântat în larg, pe un

vechi și încercat gulfstream care sunt eu. Depinde de tine dacă vrei să explorezi lumea și oceanul în toată întinderea și adâncimea lor – sau numai să te joci cu stropi din ele. Dar întoarcere nu văd. Și destinul e decizia care nu mai permite abateri și nici jocuri sporadice și experimentale. El permite oricâte jocuri alternative vrei, dar fiecare din ele capătă sub pecetea lui un caracter ireversibil.

Întâlnirea noastră – pe care am numit-o amândoi „hazard” – asta cred că a fost. Fii ultima mea glorie literară și prima mea dragoste fără moarte!

Vorba ăluia: alege din oglindă!

Mor de dorul tău și cred că va trebui să te omor dacă nu mori și tu de dorul meu până atunci. Iubito, cu părul de iarbă de mare! Tu știi ce sunt tuiurile de care vine vorba uneori în poezia lui Grigore Hg.? Erau steaguri turcești confecționate din păr de coadă de cal, un păr pe care nu se putea să nu i-l sugereze cui ți l-a sărutat pe-al tău.

P.S. Și titlu ilizibil în românește și „Gelozie și medicină” le am la București. Când mă chemi ți le dau.

*

Pt. Intim: jicnit (sic!) de Vera cu sculptorul, vreau s-o fac să se umilească atât cât numai unei curve (magdalene) i se cuvine s-o facă.

*

31 august 1964

11,30 seara

Acuma, să încerc să relatez ce-a fost ieri și alaltăieri. Când am știut că Lena va pleca la București, i-am scris Verei cerându-i un randevu la Gara de Sud în Ploiești pentru ieri la orele 12,50. Urma să o aștept în fața restaurantului gării. Până atunci, m-am dus cu Fanache la Suzana, ca Lena să plece liniștită spre Capitală. Ieri dimineață, 30 august, am pornit-o spre Ploiești. Am sosit în Gara de sud la 10,30; mai aveam două ceasuri și 20 de minute până la întâlnirea cu Vera. Am umblat prin oraș, plin de ea și de dorul ei. Trepidam, dar mă stăpâneam, deși mi-era foarte, foarte greu. Fericirea atât de apropiată, de-a o revedea pe Vera, mă pusese într-o totală stare translucidă. Prin ea, prin starea asta, își făcea loc, pe lângă marea fericire a întâlnirii așteptate (și pe care-o socoteam decisivă), și „demonul meu bun”, super-lucid, care-mi frâna entuziasmul ca să-mi prevină o eventuală decepție dacă Verocica n-ar fi venit. Am fost în gară (la restaurant, unde am mâncat o ciorbă de burtă), cu o jumătate de ceas înainte de sosirea Trenului care trebuia să mi-o aducă pe Vera. Când locomotiva lui a irupt pe marginea peronului, mi-am întrerupt ciorba și am ieșit în ușa restaurantului. Eram stăpânit de emoția așteptării și de teama ca nu cumva să aștept zadarnic. Și așa a fost! Vera n-a descins din tren. Am așteptat-o în pragul restaurantului peste un sfert de ceas, până ce trenul a pornit mai departe – spre Măneci(u). Dar așteptam zadarnic. Demonul prudenței avusese dreptate. Simțeam cum mă năruie, ca un perete de moloz măcinat. Făceam eforturi să mă adun, să nu cad pe jos, să nu înnebunesc de durere și disperare. N-au fost

zadarnice – m-am stăpânit. Când, în fine, am fost sigur că Vera n-a venit la randevu, mi-am luat bilet pentru primul tren spre București care pleca la 2 p. m. din Ploiești și avea să ajungă la destinație peste un ceas. În Gara de Nord din București, i-am telefonat lui Smeureanu, rugându-l să mă aștepte la el acasă. Apoi, am cumpărat un plic cu hârtie de la chioșcul gării și i-am scris Verei (reproduc din memorie): „30 august – orele 15,20, adică 2 ore și 30 de la întâlnirea fixată la Ploiești. Ce s-a întâmplat? Te rog telefonează-mi până la ora 8 seara la... (aici, numărul lui Smeureanu), unde aștept să mă chemi”.

Am lipit plicul, i-am scris adresa Verei și, după multă alergătură, (era o duminică fără taxiuri în gară) am găsit un taxi în care m-am aruncat dându-i adresa Verei. Am sosit; vedeam prima oară casa în care locuiește ea, iubita mea cea mai tânără și mai recentă. Am băjbăit pe scări de serviciu, până-n uscătoria din podul blocului mic și vechi, de trei etaje. Disperat că nu reușisem să aflu nici măcar ușa apartamentului unde locuiește Vera, mă învârteam prin curte, am urcat pe alte scări, pe alte intrări. Nicăieri, la nici o ușă numele ei. Când nu mai știam ce să fac, am apăsat pe un buton de sonerie, primul care-mi era-n față, am stat la ușa care nu s-a deschis și am coborât iarși în mica și strâmta curte a blocului. Atunci, a apărut o femeie de serviciu, simpatică și ștearsă, care m-a întrebat: „Dvs. ați sunat?” – Da, eu – o caut pe tovarășa Vera Lungu, știți unde stă? – Da, veniți cu mine!... și m-a dus pe o altă scară, (prima scară de serviciu pe unde urcasem până-n pod) și mi-a arătat o ușă ceva mai sus decât parterul propriu-zis: „Bateți aici, – numai de-o fi acasă!...”. Am bătut, – n-a răspuns nimeni. Femeia a ieșit cu mine-n curte și mi-a arătat un geam lat, la parterul-mezanin, care avea un canat deschis; celelalte două erau drapate: „Acolo e camera dumneaei, – strigați-o!” Răgușit de răceală (și de emoție) am strigat: „Vera! Vera!...”. Zadarnic! Nu răspundea nimeni prin geamul deschis. Am început să dau de-a zvârlita cu plicul, ca să-l fac să cadă pe canatul deschis. De două ori a căzut îndărăt, ca un fluture. A treia oară, a aterizat pe bordura ferestrei, dar în dreptul canaturilor închise și drapate. M-a luat groaza că Vera n-ar fi putut băga de seamă plicul acolo. Dar deodată am văzut culcată jos, sub fereastră, o scară albastră, din acelea cum sunt în curțile interioare, pentru incendii. Am proptit scara de pervazul ferestrei, am cules plicul și l-am zvârlit pe canatul deschis. În fine, câștigasem ceva. Mi-am spus că poate Vera se va-ntoarce (dacă nu era chiar acasă și n-a vrut să se arate), va găsi plicul și poate mă va chema la telefon. Când dau să plec din curte, aud – de pe la subsol – un glas jovial și amuzat: „Pune scara la loc, că te-nebunesc acu’...”. – Bine – bine! i-am răspuns interlocutorului meu, nevăzut ca Dzeu, și am așezat scara în poziția și-n locul unde o găsisem. Am alergat la taxiul ce mă aștepta-n stradă și am zburat la Smeureanu. Unde am stat pe ghimpi până pe la ora 5, când – oh! Doamne, Doamne mare, îți mulțumesc! – Vera m-a chemat la telefon. Mi-a explicat că primind aviz poștal pentru recomandata neașteptată de la mine, nu se dusese, în aceeași zi s-o scoată, așa că ajunsese în posesia ei cu-ntârziere – ca să mai poată veni la Ploiești. Vreau să cred că asta e adevărul.

Am alergat la Vera care m-a primit, în fine, la ea acasă. I-a căzut capul pe umărul meu. Apoi, mi/a spus că între timp se colase cu un sculptor, Apostu, cu care în momentul de față trăiește quasi-marital. Și de-acuma începe marea mea luptă, de care depinde tot ce va fi sau nu va fi între Vera și mine.

Am stat cu ea până la orele două și jumătate noaptea; nu m-a condus la gară (la 3 și 15 îmi pleca un tren spre Ploiești), ci numai până-n Piața Palatului, la taxi. În fine, la 7 dimineața, eram acasă, la Văleni, înfrânt, în fapt, cu dragostea mutilată, dar îndârjit.

Orgoliul meu e greu rănit, dar deloc înfrânt încă. S-ar putea ca, pe parcurs, să abandonez lupta – ceea ce a făcut Vera n-ar fi grav dacă nu l-ar iubi pe sculptorul ăla –, dar mă iubea ea pe mine, cum mi-a spus-o ieri nu o dată, dacă a putut să facă ce-a făcut? Acuma, sunt într-o stare de fiară întărită care-și vrea prada prinsă de alta. Voi avea elasticitatea și forța consecventă să mă bat ca să mi-o recâștig? Azi, i-am trimes (sic!) scrisoarea cu care am început caietul ăsta, scrisă în totală transă, azi dimineață. Am recitat-o acum și mi se pare că nu e incoerentă – dar nici prea convingătoare. Știu eu? În starea de oboseală și excitație în care sunt încă, nu-mi dau seama dacă, la sfârșitul ei, nu mă voi afla într-o lehamite și-ntr-o deprimare care să mă facă să renunț la Vera pentru totdeauna, cum am făcut și cu Laura, deși știu foarte bine că Vera e cu totul și cu totul altceva pentru mine – și eu pentru ea – decât Laura. Mai întâi, pe Vera o iubesc complet, nu ca pe Laura. Apoi, ea e o poetă de talent, deci ne leagă meseria noastră comună și îi pot oferi ceva ce n-aveam cum și de ce să-i ofer Laurei.

Dar să aștept răspunsul Verei, dacă n-am să alerg poimâine iar la București – unde Lena e internată la „Elias”, pentru examene medicale. Am vorbit astă-seară cu Sidi [Sidonia Drăgușanu, *n.n.*] – fiindcă la noi nu era nimeni acasă – care mi-a spus că Lena n-are nimic grav, o cistită simplă, provocată de sarcină, dar fără nicio gravitate.

Măine aștept un telefon de la Sidi care să-mi spună dacă am de ce să vin la București (pentru dentist); dacă nu, am să mă silesc să stau liniștit aici până primesc un semn (dacă-l voi mai primi?) de la Vera.

*

Și acuma, să transcriem ce am scris noaptea trecută în tren, în legătură cu această nouă descoperire a Verei:

31 august 1964

ora 4,40 dimineata

„Nu, n-ai dreptate să-mi impuți minciuni! Cred că undeva tu ai mințit. Cred că n-ai venit la Ploiești nu fiindcă ai primit prea târziu scrisoarea mea, ci fiindcă știai că stricaseși, rupseseseși, cum se spune atât de concret, logodna noastră care fusese sărbătorită cu tot fastul, cu tot farmecul inefabil și cu toate florile acelei adorabile săptămâni a poeziei.

Tu ai știut foarte bine, atunci când ne-am despărțit pentru prima oară de când ne cunoscusem, la 8 august, că decizia ta, și numai a ta, va confirma sau va rupe această logodnă. Mi-e groază de vorbele scrise, și de interpretarea care le poate fi acordată, în lucruri atât de gingașe. Nu vreau să vezi în ce-am spus mai înainte (că depindea numai de o decizie a ta ca „logodna” noastră să e termine printr-o nuntă) vreun penibil subterfugiu prin care mă spăl pe mâini, declinându-mi orice răspundere față de tine. Sunt și eu părtaș la această vină fiindcă, trufaș și prea sigur de mine, am crezut, când ne-am despărțit atunci, că nu mă vei (hai să risc cuvântul în accepția lui cea mai zâmbitoare!) trăda. De fapt, ne-ai „trădat” pe amândoi, ai trădat logodna noastră care părea să ne făgăduiască atât de mult, și ție, și mie. În cele două săptămâni de la despărțirea noastră, ai cumpănit și ai socotit că e mai bine să te legi cu un apostol mincinos, mincinos fiindcă mărturisirea de altă disciplină decât a noastră. Reflectând însă mai adânc, ce mă umilește în toată „trădarea” asta a ta este mai ales neîncrederea arătată poetului pe care-l înecai cu elogii și care e, la urma urmelor, trădarea poeziei tale, în egală măsură. Ai dezertat, adică, într-altă tabără.

Dar nici nu vreau să vezi, în tot ce scriu aici, urma vreunei acuzări. Rechizitoriul e pentru mine și împotriva mea, în primul rând; tu ia, te rog, din el, numai ceea ce e glumă și „șuetă” în tot ce scriu.

Și, dacă se poate, privește și partea serioasă, așa zice chiar gravă a lucrului; ea se poate limpezi printr-o întrebare pe care n-am vrut să ți-o pun ultima oară când ne-am văzut, adică aseară, fiindcă mi-a fost teamă să nu reacționez necugetat la răspunsul pe care se putea să mi-l fi dat; acuma, dacă o să mi-l dai în scris, voi avea timpul să aleg și să înțeleg.

Întrebarea mea e simplă și precisă: îți spunea mai mult (sau credeai că-ți poate făgădui mai mult pentru împlinirea ta) sculptorul decât poetul? Mă refer la meserie, nu la persoane. Mă gândesc, de pildă, că Rilke a fost secretarul lui Rodin, și nu al lui Mallarmé sau Valéry. Ceea ce s-ar putea să însemneze că poezia nu-i e hrană poeziei, ci trebuie să și-o caute în alte discipline artistice mai concrete, decât în cuvânt.

Și eu, când îți scriu că trebuie să-ți organizezi material viața, așa ca să poți da maximul în poezie, tot spre asta te îndreptam: spre sursele vitale ale poeziei, cele care-i garantează condițiile celei mai bune dezvoltări”.

*

Acuma, după ce le-am transcris, rândurile astea mi se par pierdute în generalități. Verei îi trebuia, ca oricărei femei adevărate, o dragoste. Pe care și-a refuzat-o cu mine și eu – idiotul! – i-am refuzat-o aseară din trufie.

E a doua oară (după Laura) când fac aceeași greșală: nu iau o femeie atunci când p...a mea (și numai ea e decisivă!) o dorește.

La a doua ședință, n-am să mai las să-mi scape prilejul. Deși, îmi spun că eu vreau cu Vera mult mai mult decât un f...i – vreau o dragoste întreagă și totală.

*

Cred că voi pleca cu ea la Sulina, unde mi-a spus că i-ar plăcea să meargă.

1 septembrie 1964

Am dormit bine, dar când m-am trezit n-o iubeam mai puțin tulburat. Dimpotrivă: gelozia, refulată cu tot blindajul conștiinței pe care i l-am opus, răzbate prin som(n). M-am trezit mort de gelozie, măcinat, umilit, anihilat. Apoi, stările cealalte, de antipod: îmi spuneam că am fost (sau am putut să-i par ei) un laș, că n-am riscat o confruntare cu „adversarul” meu, și-mi propuneam să dau buzna peste el și să-l iau din scurt, să-i cer cheia și să-l invit (chiar cu riscul unei bătaii) să-și ia gândul de la Vera. Mă-ntreb numai, acum când scriu, dacă asemenea elanuri juvenil-cocoșești nu sunt cumva și simptome de senilitate incipientă. Mă simt mai echilibrat când sunt în măsură să văd lichidarea, în calm și răceală, a unui adversar, așa cum s-a petrecut cu Vivi Popescu, fostul bărbat al Marianeii; așa cum s-a petrecut cu Vasiliu, fostul bărbat al Țeșcăi; așa cum s-a petrecut cu răposatul (și de departe cel mai sensibilul și seriosul) bărbat al Zinei... Pe când febrilitatea asta de cocoșel țâfnos nu-mi inspiră prea mare încredere despre mine.

În sfârșit, fapt e că mă simt frustrat, tras pe sfoară, umilit, ridicul. Și vreau să mă răzbum, dacă-n dragoste răzbunările se pot plănui organizat. Vreau s-o fac pe Vera să moară după mine, s-o f...t bine și pe urmă să o trimet (sic!) îndărăt, la domnu’ Apostu. Dar parcă nu-mi vine; parcă mi-aș mânji propria imagine a dragostei mele, a dragostei, nu a iubitei. (Sper că gândind așa cum fac în clipa asta, încep să-mi detașez dorința de obiectul dorinței – să sublimesc refularea și rușinea înfrângerii primite.) Am fost la domnul Ionică Dima care amenințase, după spusele lui Ică, să ne părăsească, dar pe care l-am regăsit încă admirabil pentru cei 86 de ani ai lui. De-ar auzi Agripina noastră măcar pe jumătate cât aude el, ar fi bine! La Dima am vorbit de „fericitul eveniment” în perspectivă (știau, evident, ce nu se află în Văleni cu viteza luminii?) și mi-am surprins o imensă tandrețe față de Lena, în timp ce vorbeam cât se poate de „obiectiv”, relatând evoluția sarcinii. E sigur că, pentru moment, Lena rămâne imbatabilă. Până-mi va da un copil și – probabil – după aceea, poziția ei în sufletul meu e consolidată la egalitate; egoismul meu operează exact în aceeași măsură și pentru ea acum. Mă doare ce mi-a făcut Vera, dar nu e degradant și nimicitor cum era când îmi făcea Laura, pe vremea când Lena n-avea copil. E o durere suportabilă, mai degrabă o săcăială și un imens regret că a stricat o perspectivă ce se anunța superbă. Ceea ce încerc acum să fac e, în fond, un act de artă; de reconstituire artistică: să reiau emoția primului nostru amor din „săptămâna poeziei” și să o leg de azi și de mâine, căutând să elimin pata de umbră pe care-o aruncă „momentul” impromptu, Apostu. Vreau să-i redau dragostei mele cu Vera viața, puritatea și perspectiva pe care le avea la 8 august și pe care eu crezusem până mai ieri că le păstrează încă. Așa îmi pot explica, altfel n-aș ști cum, șiretlicul la care-am recurs azi-dimineață când i-am expediat Verei o telegramă cu textul următor (citez din memorie): „Plecarea Sulina cu avionul joi dimineața stop rog fiți pregătită trec la șase treizeci să vă iau aeroport – Miron”. Tonul oficial, din 2 motive: I) poșta locală și II) ca să-i evit neplăceri cu amantul. Dar asta nu însemnează că-ncep să i-o abandonez? Că Vera începe să nu mă mai intereseze? Vai, Vera, pentru nimic în lume nu-mi doresc să încerc greața (pe care de două zile

mi-o comprim) pentru forfait-ul tău cu sculptorul, și care-ar fi urmată de o judecată din ce în ce mai rece (răcită), mai refrigerentă față de tine, până ai deveni un cadavru, cadavrul dragostei noastre, avortată de tine cu violență, cadavrul rece al unei stele care a fost strălucitoare și fierbinte doar o săptămână. Nu, nu vreau!

Mai bine șiretlicuri, mai bine minciuni (dacă ești conștient de ele, mai pot fi numite minciuni toate căile cotite și viclene ale dragostei care vrea să supraviețuiască piedicilor?), mai bine amărăciune și neliniște, decât o judecată rece și obiectivă!

Deci, telegrama mea nu era decât un șiretlic. Nici prin gând nu-mi trece să mă duc la Sulina, dar asta a fost una din puținele dorințe, pe care Vera mi le-a împărtășit acum două nopți, și m-am agățat de ea ca înecatul de pai. În felul ăsta, voi ști că mă așteaptă joi dimineața la ea și asta e esențialul. Ce va mai fi, o să știu atunci. Totul e ca dragostea asta să fie purtată mai departe de noi amândoi, să nu fie lăsată să moară, mai rău, să sucombe într-o mlaștină.

*

Mă gândesc dacă încercarea pe care-o fac în caietul ăsta, de a relata cât mai exact și, dacă se poate, cât mai profund exact istoria acestei iubiri, nu va da – literar vorbind – o operă mediocră. Eu aș vrea-o la nivelul sentimentului meu amoros, dar ea s-ar putea să iasă cu totul sub. „Que l’amour est d’une étude délicate!” exclamă admirabilul Raymond Radiquet. Dar mă încăpățânez. Mă încăpățânez și-n artă, ca și-n dragoste, ca să ajung să recoltez numai avorturile unor iubiri; ale unor idealuri de iubire?

Mă gândesc, bineînțeles, la Laura. Și constat că ea devine parte integrantă din acest proces (literar și prost-amoros), că e un element constitutiv, un termen necesar, de referință și comparație.

Poate că Laura, care n-a putut-o suporta, n-a fost decât un exercițiu preliminar (decât unealta întâmplătoare, și care de altfel nici nu se vroia asta, a acestui exercițiu) în realizarea visului meu de o mare dragoste. Poate că Laura n-a fost decât o repetiție necesară, în vederea Verei. Poate că o dragoste se face ca și o operă de artă: pas cu pas, etapă cu etapă, cu ucenicii, cu eșecuri, cu reluări, cu îndoieli, ezitări, disperări, încrederi, dibuiri, dar nu se poate face altfel: „Le hazard favorable”... ăsta da, l-am avut: a fost întâlnirea noastră și toată „săptămâna poeziei”. Ce mai mult i-aș putea pretinde celui mai puternic și mai bun zeu al meu? De acum înainte, trebuie să-mi pretind totul mie însumi, răbdării, cinstei, clarității, efortului meu metodic și neîntrerupt de a-mi împlini și recuceri dragostea, nu pierdută, dar amenințată. Deocamdată, o protejez să nu se prăbușească. Cred însă că voi găsi în mine forța să intervin bărbătește și categoric atunci când va amenința să se prăbușească. (Deși ea-mi face surprize, nu mă previne, nu mă asigură că păstrează ceea ce ni s-a dat.) Și dacă n-o să găsesc aceste forțe, o să însemneze că nu merită să le găsesc?

*

În schimb, zăgazurile s-au deschis. Confluențele merg, ca-ntotdeauna când simțim că am intrat pe coama de vârf a fluviului care se cheamă destin. Cine mi-a

scris astăzi? Paraschiva! Paraschiva (fostă) Ciogu, de la Fofeldea, fosta mea servitoare și amantă de la care am vrut atâta un copil! Acuma, îmi spune că are unul nou, că s-a măritat cu un colectivist și e mulțumită; ea e poștăriță în comuna ei. I-am răspuns că abia acuma aștept și eu unul. Dar (deodată m-am cutremurat) copilul ăsta nou, despre care nu-mi spune câți ani are, ci doar că e-n clasa a doua de liceu, cu cine l-a făcut?

Să fiu în Tolstoi sau Cehov? Sau în Don Quijote ot Văleni? (N-ar fi rău ca episod de mare efect în biografia lui Manole, șantajul delicat retrospectiv al Paraschivei, la sentimentele lui paterne neîmplinite. Scrisă bine, ar fi de haz. Ca și chestia furțișagului de găini.)

Oricum, cel puțin ca sincronism, scrisoarea Paraschivei se integrează acestui asalt al amorului în mine și din mine. Acuma vine totul; confluențele se împlinesc cu forța aceea sublimă, a destinului. Dacă Vera-i scapă, însemnează că nu era prevăzută în el, ci-n marginea lui.

Dar, răbdare, răbdare!

*

2 septembrie 1964

L'approche.

Abatorul de smieură de la Suzana (secvență color – de la primul șoc, după colț, apoi aparatul vine treptat și descoperă ce era).

*

Vera spune că-i plac poeziile mele, că sunt „un mare poet”, că nu i-ar face decât plăcere dacă s-ar bârfi că ea s-a culcat cu mine... etc. Am s-o pun la grea încercare – pretinzându-i să includă în volumul ei și o poezie de mine. Atunci s-o văd!

În acest moment, notațiile se întrerup brusc, nici măcar o literă nu maculează foile ce vor rămâne veșnic albe. Ce s-a petrecut mai departe pot mărturisi numai protagoniștii...

ABSTRACT

Here we have the unusually short and intense diary of a love story with three heroes: a woman and two men; two poets and a sculptor. Some of the involved persons are lost in the land of shadows (Miron Radu Paraschivescu, Lena Paraschivescu, Gheorghe Apostu). Sufferance, love, disappointment, desperation have lost their intensity and purified themselves in front of the implacable time. It is just a simple blue copybook. A poet talks about the love of his life just in the same moment when he expects a child from another woman.

Key-words: Miron Radu Paraschivescu, Vera Lungu, diary, love, Gheorghe Apostu.